

Orange

dla Ziemi

INSTRUKCJA OBSŁUGI

2006/2007

Orange dla Ziemi

instrukcja obsługi

2006/2007

Orange dla Ziemi
>>>0 CO w tym wszystkim **chodzi?**

Poznajcie cele programu

>>> ORANGE DLA ZIEMI

W PROGRAMIE *ORANGE DLA ZIEMI*

- **Dowiecie się, że na równi z dorosłymi możecie być bezpośrednio odpowiedzialni za wasze otoczenie i za to, co dzieje się na świecie.**

Każde wasze działanie może zmieniać rzeczywistość wokół was. Jeśli dostrzegacie jakiś problem w swojej szkole, miejscowości itp. to także wy możecie podjąć kroki w kierunku jego rozwiązania.

- **Dowiecie się, co zrobić, aby wasze działania były przyjazne środowisku naturalnemu.**

Wasza postawa wobec środowiska naturalnego jest ściśle związana z prawidłowym funkcjonowaniem całego społeczeństwa. To, w jaki sposób dbacie o otoczenie ma wpływ na wygląd waszej miejscowości, jej rozwój, na relacje między ludźmi.

- **Dowiecie się, jak można działać na rzecz innych.**

Realizując kolejno projekty edukacyjne w waszej szkole będziecie mieli okazję doświadczyć praktycznego działania w życiu publicznym. Poznacie przykłady takich działań, dzięki którym młodzi mogą skutecznie wpływać na kształtowanie rzeczywistości.

- **Zdobędziecie te umiejętności, które przydadzą się wam w dorosłym świecie.**

Proponowane przez nas działania pozwolą wam m.in. poznać, jak funkcjonuje się w zróżnicowanych grupach oraz jak korzystać z nowoczesnych technologii komunikacyjnych.

Realizując kolejno cztery różne projekty będziecie >>> badali w sposób naukowy świat >>> uczyli o nim innych >>> realizowali działania na rzecz waszego otoczenia >>> projektowali i prowadzili kampanie medialne

Na czym polega program

>>> **ORANGE DLA ZIEMI ?**

Najlepiej uczyliśmy się wtedy, gdy w pełni angażujemy się w proces uczenia. Jeśli wasi nauczyciele zachęcają was do realizowania projektów edukacyjnych, to macie okazję nie tylko na pogłębianie swojej wiedzy, ale także zdobywanie doświadczenia w praktycznym działaniu oraz tworzenie własnej wizji świata. Pamiętajcie zapewne, na czym polega praca metodą projektu – jest to samodzielne, odpowiedzialne, oparte na współpracy i koordynowane przez nauczyciela działanie grupy uczniów. Towarzyszy mu atmosfera współpracy, wzajemnej uczciwości i otwartości. To wy jesteście głównymi działaczami, nauczyciel powinien was jedynie wspierać. Taką formę współpracy proponujemy wam i waszym nauczycielom w programie **Orange dla Ziemi**

ETAP I

W pierwszym etapie uczestniczyliście w akcji **Sprzątanie Świata**. Na stronie **www.orangedlaziemi.pl** mogliście przedstawić relację z akcji oraz wziąć udział w konkursie fotograficznym i debacie. Przez dwa tygodnie wypowiadaliście się on-line na temat odpowiedzialności za środowisko naturalne i otaczający nas świat. 100 najbardziej aktywnych szkół, które wykonały wyznaczone zadania i wyraziły chęć dalszej współpracy, zostało zaproszonych do drugiego etapu Programu. Wśród nich znalazła się również wasza szkoła.

ETAP II

W drugim etapie programu namawiamy was, abyście zrealizowali w waszej szkole cztery projekty. Każdy z nich powinien mieć inny zasięg – może to być szkoła, miejscowość, w której mieszkacie, Polska lub Europa. Jakich zagadnień mogą dotyczyć wasze projekty? Proponujemy, aby były one związane z następującymi obszarami tematycznymi:

- ❶ **historia i społeczeństwo**
- ❷ **kultura i sztuka**
- ❸ **wielokulturowość (grupy etniczne, religijne czy kulturowe i relacje między nimi)**
- ❹ **ekologia i dbałość o środowisko naturalne**

Podczas realizacji waszych projektów korzystajcie z różnych metod – pracujcie kolejno jak naukowcy (badacze), nauczyciele, dziennikarze i społecznicy. Aby wcielić się w rolę każdego z nich powinniście opracować i przeprowadzić:

- 1 projekt badawczy, w którym stawiacie hipotezę, weryfikujecie ją na podstawie zebranych informacji i wyciągacie ogólne wnioski
- 2 projekt edukacyjny, w którym przygotowujecie i przeprowadzacie działania edukacyjne
- 3 projekt medialny, w którym opracowujecie plan kampanii medialnej i materiały promocyjne uświadamiające istotność problemu
- 4 projekt społeczny, w którym definiujecie problem, zbieracie informacje, przygotowujecie alternatywne rozwiązania i proponujecie najlepsze

Wasz pierwszy projekt powinniście rozpocząć 16 października. Na zakończenie etapu drugiego prosimy was o przygotowanie prezentacji na temat **Ja i świat**. Prezentacja ta będzie formą ewaluacji Programu. Spróbujcie pisemnie odpowiedzieć na pytania: *Kim jestem? Jakie są moje poglądy? Jakie wartości są dla mnie ważne? Czego się nauczyłem i dowiedziałem o sobie dzięki udziałowi w programie **Orange dla Ziemi**?* Część z was weźmie również udział w ogólnopolskiej publicznej debacie.

ETAP III

Do udziału w trzecim etapie zaprosimy 25 szkolnych zespołów. Jeden nauczyciel i czterech uczniów z każdej szkoły wezmą udział w ekspedycji badawczej w wybranym regionie Polski. Będzie to kilkudniowa wyprawa, podczas której poznacie i zbadacie problemy społeczne i ekologiczne tego regionu oraz podejmiecie działania na jego rzecz.

Organizatorzy programu **Orange dla Ziemi** chcą, aby szkoła, do której chodzicie była nowoczesna i otwarta na świat. Podobnie jak wy, marzymy, aby w każdej szkole możliwy był dialog pomiędzy wami a waszymi nauczycielami, a edukacja opierała się na innowacyjnych metodach nauczania. Chcemy, aby w szkole było ciekawie oraz byście mieli możliwość działania na rzecz innych.

I to właśnie wy, uczniowie, możecie mieć wpływ – poprzez udział w programie **Orange dla Ziemi** – na kształt takiej właśnie szkoły. Program ten kierujemy do wszystkich młodych ludzi, którym nie jest obojętne to, co się wokół nich dzieje. W naszym Programie będziecie się uczyć się i współpracować na rzecz środowiska naturalnego i lokalnej społeczności.

W programie Orange dla Ziemi dowiecie się, że na równi z dorosłymi możecie być bezpośrednio odpowiedzialni za wasze otoczenie i za to, co się dzieje na świecie.

● Dowiecie się, jaki wpływ mają wasze działania na otaczający was świat ● Zrozumiecie, jakie znaczenie dla was samych i ludzi dookoła ma wasz udział w życiu publicznym

W programie Orange dla Ziemi dowiecie się, co zrobić, aby wasze działania były przyjazne środowisku naturalnemu.

● Nauczycie się odróżniać odpowiedzialne i nieodpowiedzialne działania ● Dowiecie się, jak podejmować działania na rzecz ochrony środowiska

W programie Orange dla Ziemi dowiecie się, w jaki sposób możecie działać na rzecz innych.

● Dowiecie się, jaki powinien być dobry obywatel ● Poznacie sposoby odpowiedzialnego i uczciwego działania publicznego ● Będziecie podejmowali samodzielne działania na rzecz społeczności lokalnej i środowiska naturalnego

W programie Orange dla Ziemi zdobędziecie te umiejętności, które przydadzą się wam w dorosłym świecie.

● Nauczycie się współpracować w różnych grupach ● Będziecie stosować nowoczesne technologie, aby porozumiewać się i wymieniać doświadczeniami z innymi

Jesteś architektem

efektywnego

działania!

Realizacja projektu nie jest łatwa – będzie od was wymagała poświęcenia części wolnego czasu oraz wejścia w nową, czasem nietatwą rolę. Często będziecie podejmowali samodzielne decyzje. Sukces waszego projektu zależy między innymi od tego, w jaki sposób zaplanujecie w czasie działania oraz jak podzielicie się pracą. Oto kilka wskazówek, które pomogą wam zaplanować sześć tygodni realizacji każdego z czterech projektów w programie **Orange dla Ziemi**.

ETAP I – PRZYGOTOWANIE DO REALIZACJI PROJEKTU

Przygotowanie projektu (1 tydzień)

W pierwszym tygodniu realizacji będziecie pracowali wspólnie z opiekunem waszego projektu, czyli z waszym nauczycielem. W tym czasie powinniście co najmniej dwukrotnie się spotkać, aby zapoznać się z metodą projektu oraz wybrać zagadnienie, którym będziecie się zajmowali.

- Ustalcie terminy konsultacji z nauczycielem oraz określcie zasady współpracy.
- Wybierzcie obszar tematyczny, którym będziecie się zajmowali przez kolejne tygodnie – powinniście zdecydować się na co najmniej dwa obszary tematyczne (w tym jeden ekologiczny).
- Pamiętajcie, że zanim przystąpicie do działania, powinniście dobrze zapoznać się z tym zagadnieniem. A zatem – korzystając ze wskazówek nauczyciela – sięgnijcie do odpowiednich publikacji, czasopism, internetu, itp.

Zanim przystąpicie do planowania waszych działań zajrzyjcie do materiałów poświęconych współpracy i skutecznemu komunikowaniu się. Znajomość kilku podstawowych zasad sprawi, że sytuacje konfliktowe podczas pracy w grupie będą sporadyczne, a nawiązywanie kontaktów z nowopoznanymi ludźmi – łatwe i przyjemne.

Planowanie działań (2 tydzień)

W tym czasie to wy macie najwięcej zadań do wykonania. Zaplanujcie co najmniej dwa spotkania całej grupy i jedno w grupach zadaniowych.

- Określcie temat projektu – możecie samodzielnie dokonać wyboru lub wybrać z listy propozycji stworzonych przez nauczyciela.

- Zastanówcie się nad działaniami, jakie podejmiecie, aby zrealizować wybrany temat. Warto rozpocząć od burzy mózgów, a potem stopniowo, w zależności od posiadanych zasobów i możliwości zbudować realistyczny plan działań.
- Przygotujcie harmonogram – kto i za co będzie odpowiedzialny, w jakim czasie poszczególne zadania zostaną wykonane, itp.
- Podzielcie się zadaniami i stwórzcie grupy zadaniowe. Od tej pory każdy z was będzie odpowiedzialny za jakiś element projektu. Ważne jest, aby zadania przydzielane były zgodnie z waszymi zainteresowaniami i umiejętnościami.
- Stwórzcie listę osób, które mogą wam pomóc przy realizacji projektów oraz zastanówcie się, jak je zaangażować w swoje działania.

W dalszej części kalendarza zamieszczamy materiały, które mogą się wam przydać podczas przygotowywania i planowania waszych projektów. Znajdziecie tam m.in. propozycje harmonogramu, w który możecie wpisać wasze działania oraz przykład tygodniowego planu działania, który może pełnić funkcję waszego osobistego planneru. Polecamy też materiał „Jak gospodarować czasem, aby go nigdy nie zabrakło?”

Konieczne wykorzystajcie znaną technikę SWOT, która ułatwi wam rozpoznanie waszych mocnych stron i słabości – jeszcze przed przystąpieniem do realizacji projektu. Będziecie wiedzieli, nad czym musicie szczególnie popracować i na co uważać.

Zajrzyjcie też do materiałów, w których wyjaśniamy, na czym polegają projekty: badawczy, edukacyjny, medialny i społeczny. Dowiedziecie się z nich, jaki powinien być dobry badacz, nauczyciel, dziennikarz i społecznik, poznacie także metody ich pracy. Podajemy też przykłady już zrealizowanych projektów.

ETAP II – DZIAŁANIE (3, 4 i 5 tydzień)

To czas, w którym będziecie wypełniali określone role i realizowali przydzielone zadania. Na tym etapie działacie samodzielnie – wasz nauczyciel kieruje tylko pracami, doradza i obserwuje, ale nie wykonuje za was pracy.

- Zbierajcie informacje, analizujcie je i selekcionujcie zgodnie z wyznaczonymi wcześniej celami.
- Szukajcie rozwiązań problemów.
- Dokumentujcie wszystkie wasze działania – pamiętajcie o notatkach, zdjęciach, sprawozdaniach i miniraportach. Możecie także prowadzić dzienniczek projektu, w którym zapisujecie nie tylko to, co już udało się zrobić, ale także trudności i problemy pojawiające się podczas realizacji projektu.

Na tym etapie przydatne mogą się okazać wszystkie materiały dotyczące gromadzenia informacji oraz przykłady ankiet, wywiadów i kwestionariuszy obserwacji. Zajrzyjcie do nich – może zainspirują was do tworzenia własnych narzędzi.

Wciąż mogą być przydatne materiały, w których wyjaśniamy, na czym polegają projekty: badawczy, edukacyjny, medialny i społeczny. Sprawdzajcie, czy nie pominęliście jakiegoś ważnego elementu w waszych działaniach.

Przygotowaliśmy też tabelę, która ułatwi wam – na etapie gromadzenia informacji – podział zadań pomiędzy członkami zespołu.

ETAP III – PREZENTACJA I REFLEKSJA (6 tydzień)

To czas podsumowania. Zespół zaangażowany w projekt przygotowuje różne formy prezentacji efektów własnej pracy. Najprostsza jest prezentacja przed zespołem. Warto pamiętać, aby po każdej prezentacji był czas na refleksję nad tym, co wam udało się osiągnąć. Ponadto możecie pomyśleć o stałym miejscu (gazetka ścienna, szkolna lub lokalna gazeta, internetowa strona szkoły, itp.), w którym będziecie dzielić się najważniejszymi informacjami także z tymi, którzy nie byli bezpośrednio zaangażowani w realizację projektu.

W tym tygodniu:

- Zaprezentujcie efekty swojej pracy – wspólnie wybierzcie formę prezentacji (będzie ona zapewne różna dla każdego rodzaju projektu) oraz zorganizujcie ją od strony technicznej. Prezentacja to rodzaj zwieńczenia wspólnej pracy. Powinni w niej uczestniczyć wszyscy, którzy byli w jakikolwiek sposób zaangażowani w realizację projektu.
- Uzupełnijcie sprawozdanie na stronie programu **Orange dla Ziemi**.

Jak sprawić, aby nasza prezentacja była zajmująca? Zajrzyjcie do materiałów poświęconych przygotowywaniu prezentacji multimedialnych oraz prezentacji efektów działań. Na pewno – dzięki wskazówkom tam zamieszczonym – unikniecie błędów często popełnianych przez osoby występujące publicznie.

Podajemy również przykłady prezentacji efektów pracy nad projektem, radzimy – jak promować wasze działania, nie tylko w lokalnym środowisku, ale także wśród szerszego forum.

Jesteście naukowcami, czyli realizujecie >>> projekt badawczy

Celem projektu badawczego jest poznanie i przedstawienie rzeczywistości z wykorzystaniem **narzędzi badawczych**. Podczas jego realizacji będziecie stawiali tezę wyjściową (**hipotezę**), którą zweryfikujecie na podstawie informacji zebranych podczas obserwacji, doświadczenia, eksperymentu, itp., a następnie wyciągniecie ogólne wnioski. Wasze działania w tym projekcie to działania **naukowców**.

PAMIĘTAJCIE, ŻE DOBRY NAUKOWIEC >>> korzysta z naukowych metod badawczych >>> gromadzi informacje z różnych źródeł >>> stawia sobie pytania i hipotezy >>> opiera się na faktach, danych i obliczeniach statystycznych, itp. >>> formułuje ogólne wnioski >>> jest systematyczny, dokładny, dociekliwy

Realizując projekt badawczy powinniście:

- wybrać temat i w oparciu o niego określić cel projektu,
- postawić hipotezę, czyli przypuszczenie dotyczące wyników waszych badań,
- wybrać metodę badawczą i opracować do niej odpowiednie narzędzia,
- przeprowadzić zaplanowane badania, dokumentując je krok po kroku,
- opracować wyniki przeprowadzonych badań,
- porównać uzyskane wyniki z postawioną hipotezą (sprawdzić, czy wyniki badań ją potwierdzają całkowicie, częściowo czy też ją obalają),
- wyciągnąć i sformułować ogólne wnioski,
- zaprezentować rezultaty badań (np. w postaci raportu).

Otoczający was świat możecie badać przy pomocy >>> obserwacji >>> doświadczenia >>> eksperymentu >>> wywiadu >>> ankiety

Wpływ zasolenia na kiełkowanie i rozwój roślin – projekt badawczy realizowany przez uczniów Gimnazjum nr 1 im. W. Korfańskiego w Katowicach.

Uczniowie chcieli zbadać, jaki wpływ (pozytywny czy negatywny) na kiełkowanie i wzrost roślin ma nadmierne zasolenie gleby. W projekcie wykorzystali doświadczenie, hodowlę i obserwację. Gimnazjaliści zasiali równą liczbę nasion wybranej rośliny do dwóch pojemników, jeden zestaw oznaczając jako próbę kontrolną, drugi – jako próbę doświadczalną. Zestaw kontrolny podlewali czystą wodą, natomiast zestaw doświadczalny – wodnym roztworem soli kuchennej o stałym stężeniu. Po ustalonym okresie badań uczniowie biorący udział w projekcie ustalili wnioski końcowe oraz przygotowali wspólną prezentację multimedialną.

Jesteście nauczycielami, czyli realizujecie

>>> projekt edukacyjny

Celem projektu edukacyjnego jest **przygotowanie i przeprowadzenie działań edukacyjnych** na podstawie samodzielnie zgromadzonych materiałów. W grupach zadaniowych będziecie opracowywali scenariusze zajęć, programy warsztatów, prezentacji, które wykorzystacie podczas pogadanki, lekcji dla młodszych kolegów, prezentacji dla rodziców. Wasze działania w tym projekcie to działania **nauczycieli**.

PAMIĘTAJCIE, ŻE DOBRY NAUCZYCIEL >>> jest ekspertem w swojej dziedzinie >>> przygotowuje się do poprowadzenia każdych zajęć >>> wykorzystuje różne techniki nauczania i rozmaite pomoce dydaktyczne >>> łatwo nawiązuje kontakt z uczniami. >>> tworzy uczniom przestrzeń na twórcze myślenie i działanie >>> jest punktualny, dobrze zorganizowany

Realizując projekt edukacyjny powinniście:

- wybrać temat,
- zastanowić się, komu, kiedy i w jaki sposób chcemy przekazać informacje,
- opracować zakres zagadnień odpowiedni do odbiorców oraz wybrać odpowiednie techniki i metody dydaktyczne,
- zaplanować działania edukacyjne w czasie – przygotować scenariusz,
- opracować materiały i pomoce dydaktyczne,
- przeprowadzić działanie,
- zebrać informacje zwrotne od adresatów naszego działania.

Aby uczyć innych możecie przeprowadzić >>> wykład >>> warsztat >>> lekcję w terenie >>> rozmowę w parach >>> pracę w małych grupach >>> debatę „za i przeciw”

Sylwetki współczesnych śląskich artystów.

Uczniowie zabrzańskiego liceum opracowali kilka scenariuszy zajęć dla młodszych kolegów z gimnazjum na temat kultury regionu śląskiego. Pierwszym krokiem w ich projekcie było zebranie informacji o współczesnych śląskich artystach (kompozytorach, muzykach, malarzach, rzeźbiarzach, grafikach, filmowcach oraz dziennikarzach i fotografikach). Następnie opracowali i zrealizowali w Miejskim Domu Kultury cykl trzech warsztatów przy pomocy przygotowanych samodzielnie materiałów dydaktycznych.

Jesteście dziennikarzami, czyli realizujecie

>>> projekt medialny

Celem projektu medialnego jest **przedstawienie rzeczywistości, faktów lub zjawisk** jak największej grupie odbiorców przy wykorzystaniu nowoczesnych **technologii informacyjnych**. Ten rodzaj projektu może przybrać postać kampanii medialnej, która ma zwrócić uwagę innych na istotny problem społeczny. Wasze działania w tym projekcie to działania **dziennikarzy**.

PAMIĘTAJCIE, ŻE DOBRY DZIENNIKARZ >>> potrafi dotrzeć do różnych źródeł informacji >>> obserwuje zagadnienie z różnych perspektyw >>> łatwo nawiązuje kontakt z innymi ludźmi >>> zadaje dużo pytań >>> ma „lekkie” pióro – pisze w sposób zrozumiały, przejrzysty i ciekawy >>> jest dociekliwy (ale nie wścibski)

Realizując projekt medialny powinniście:

- wybrać temat i sformułować cel działania,
- zastanowić się, jak i kiedy zgromadzicie potrzebne informacje,
- zastanowić się, komu, kiedy i w jaki sposób chcecie przekazać informacje,
- opracować informację tak, aby była zrozumiała dla jej adresatów,
- wybrać odpowiednie środki przekazu (np. gazeta, strona internetowa, wystawa),
- zaplanować działania medialne w czasie – przygotować plan kampanii,
- przeprowadzić działanie medialne.

Aby zainteresować innych ważnym problemem społecznym możecie przygotować >>> ulotkę >>> broszurę informacyjną >>> szkolną gazetkę >>> folder >>> plakat >>> dyskusję plenarną >>> stronę internetową >>> audycję w szkolnym radiowęźle

Jak nie dać się korupcji? – projekt medialny realizowany przez Liceum Ogólnokształcące nr 1 w Ostródzie w ramach programu Centrum Edukacji Obywatelskiej „Młodzi przeciw korupcji”.

Grupa uczniów postanowiła zapoznać swoich kolegów oraz nauczycieli całej szkoły z problemem korupcji oraz zachęcić ich do przeciwdziałania temu zjawisku. W szkolnym korytarzu licealiści przygotowali mównicę na kształt Speaker's Corner w Hyde Parku, gdzie każdy mógł powiedzieć, co sądzi o korupcji. Podczas przerw zaangażowani uczniowie rozdawali przygotowane przez siebie ulotki, częstowali antykorupcyjnymi cukierkami, a przez szkolny radiowęzeł nadawali audycję pt. „Stop korupcji!”. Cała szkoła w tym dniu udekorowana była uczniowskimi pracami antykorupcyjnymi – plakatami, hasłami, itp.

Jesteście działaczami, czyli realizujecie

>>> projekt społeczny

Celem tego typu projektu jest zaplanowanie i przeprowadzenie – zazwyczaj na rzecz lokalnego środowiska – konkretnego **działania społecznego**. Wasze działania powinny uwzględnić takie elementy jak: **zdefiniowanie problemu, zebranie niezbędnych informacji, przygotowanie alternatywnych rozwiązań oraz zaproponowanie najlepszego**. Wasze działania w tym projekcie to działania **społeczników** (np. radnych, burmistrza, przedstawiciela organizacji pozarządowej, itp.).

PAMIĘTAJCIE, ŻE DOBRY SPOŁECZNIK >>> angażuje się w sprawy środowiska lokalnego >>> dba o rozwój i promocję swojej małej ojczyzny >>> stara się rozwiązywać lokalne problemy, interesuje się losem innych >>> uczestniczy w życiu publicznym swojej miejscowości >>> zabiera głos w ważnych sprawach >>> uczciwie gospodaruje środkami publicznymi >>> jest konsekwentny w swoich działaniach, uparty i doprowadzający sprawy do końca

Realizując projekt medialny powinniście:

- zdefiniować i wybrać problem społeczny, który wymaga rozwiązania,
- zgromadzić jak najwięcej informacji na jego temat,
- zastanowić się wspólnie nad wszystkimi możliwymi rozwiązaniami danego problemu.
- wybrać najlepsze i najbardziej realne rozwiązanie,
- zaplanować konkretne działanie, które mogłyby doprowadzić do rozwiązania problemu.
- poszukać sojuszników działania,
- wcielić pomysł w życie,
- poinformować społeczność lokalną o efektach wspólnej pracy.

Aby zmienić wasze otoczenie podejmujcie konkretne działania >>> spotkanie z mieszkańcami >>> petycja do samorządu >>> porządkowanie otoczenia waszej szkoły >>> opieka nad osobami starszym >>> zagospodarowanie placu zabaw >>> zorganizowanie pomocy koleżeńskiej, itp.

Budowa placu zabaw w naszej wsi – projekt społeczny realizowany przez uczniów Gimnazjum im. Jana Pawła II w Tychowie w ramach programu Centrum Edukacji Obywatelskiej „Młodzi obywatele działają”.

Uczniowie postanowili zagospodarować pod plac zabaw zaniedbany skwer w ich miejscowości. Przedsiębiorcza młodzież uporządkowała miejsce i przygotowała projekt placu (został on zaprezentowany na sesji Rady Gminy). Uczniowie wybrali również firmę, która miała wykonać ich projekt oraz nawiązali współpracę z mieszkańcami i instytucjami w Tychowie. Aby zachęcić do współpracy jeszcze więcej mieszkańców Tychowa, zorganizowali piknik z konkursami i zawodami.

Dobre praktyki – przykłady działań waszych >>> rówieśników

Jeśli po raz pierwszy pracujecie metodą projektów i nie czujecie się jeszcze zbyt pewnie, trudno wymyślić wam jakiś pomysł, chcielibyście wiedzieć, jak takie projekty mogą wyglądać zapoznajcie się z przedsięwzięciami, które już zostały zrealizowane przez waszych rówieśników.

Oto kilka przykładów działań – część z nich realizowana była w ramach programów Centrum Edukacji Obywatelskiej, Akademii Filantropii oraz Programu „Młodzież”, niektóre są pojedynczymi szkolnymi inicjatywami, jeszcze inne to przykłady zaangażowania młodzieżowych klubów, kół, itp. Po roku realizacji programu **Orange dla Ziemi** także wasze działania będą upowszechniane jako dobre praktyki!

PRZYKŁADY

Wpływ zasolenia na kiełkowanie i rozwój roślin. Uczniowie Gimnazjum nr 1 im. W. Korfańskiego w Katowicach. chcieli zbadać, jaki wpływ (pozytywny czy negatywny) na kiełkowanie i wzrost roślin ma nadmierne zasolenie gleby. W projekcie wykorzystali doświadczenie, hodowlę i obserwację. Po ustalonym okresie badań uczniowie biorący udział w projekcie ustalili wnioski końcowe oraz przygotowali wspólną prezentację multimedialną.

Wolontariat w obiektywie. W ramach projektu grupy inicjatywnej „Klub młodego fotografa” oraz „Klub-net” z II LO im. A. Mickiewicza w Słupsku składającej się z ok. 30 osób udało się zorganizować warsztaty fotograficzne z osobami niepełnosprawnymi i wystawę fotograficzną ukazującą działalność młodych wolontariuszy.

Badanie szkodliwości odpadów. W Gimnazjum nr 1 z Oleśnicy uczniowie pracowali w dwóch zespołach nad problemem szkodliwości śmieci. Jeden zespół starał się udowodnić, że „nie wszystkie odpady pochodzące z gospodarstw domowych są bezpieczne”, drugi pracował nad hipotezą, że „wszystkie odpady z gospodarstw domowych są niebezpieczne”. Szukając argumentów na poparcie postawionych tez uczniowie m.in. założyli słownik trudnych terminów, związanych z odpadami, zorganizowali wycieczkę na wysypisko śmieci, gdzie mogli przyjrzeć się sposobom sortowania odpadów i zdobyć wiadomości na temat ich recyklingu. Przeprowadzili też ankietę dotyczącą sortowania śmieci w domu. Zwieńczeniem projektu była inscenizacja „Sąd nad stertą śmieci”.

Młodzież w działaniach ratowniczych. Realizatorem projektu była grupa młodych ludzi podejmujących działania na rzecz społeczności lokalnej w sytuacjach kryzysowych. Racibórz i jego okolice to tereny szczególnie dotknięte powodzią z 1997 roku. Młodzież tworząca grupę chciała przygotować się profesjonalnie do działań w sytuacjach szczególnego zagrożenia poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach z zakresu udzielania pierwszej pomocy, współpracy różnych instytucji w sytuacjach kryzysowych, a także zabezpieczania imprez masowych.

Tydzień tolerancji. Uczniowie z Liceum Ogólnokształcącego im Stanisława Wyspiańskiego z Kęt zorganizowali u siebie w szkole Tydzień tolerancji. Każdy dzień tygodnia poświęcony był różnym aspektom i przejawom nietolerancji. W poniedziałek, pod hasłem „Tolerujemy siebie nawzajem”, uczniowie przyszli do szkoły ubrani w sposób charakterystyczny dla różnych subkultur młodzieżowych. We wtorek odbywały się wykłady dotyczące różnych wyznań i religii. Hasło dnia brzmiało: „Religia, sekta, organizacja – czy toleruję inne wyznania i co wiem na ich temat?”. W środę do szkoły zaproszone zostały niepełnosprawne dzieci, wszyscy mogli wziąć udział w zajęciach plastycznych oraz poznać podstawowe zasady języka migowego i pisma Braille’a. „Każdy inny – wszyscy równi?” – pod tym hasłem odbywały się czwartkowe dyskusje. Ostatni dzień przebiegający pod hasłem „Jesteśmy tolerancyjni, ale nie tolerujemy nałogów” poświęcony był problemowi uzależnień. Uczniowie uczestniczyli w projekcji filmu „Requiem dla snu” oraz spotkali się ze szkolnym pedagogiem.

Cafe Hades. Grupa młodzieży z VII LO w Radomiu stworzyła w swojej szkole świetlico–kawiarenkę. Młodzi ludzie sami pomalowali ściany i urządzili pomieszczenie. Jest to miejsce, gdzie uczniowie dojeżdżający do szkoły mogą poczekać na autobus czy pociąg lub zjeść ciepły posiłek, posłuchać muzyki. Redakcja szkolnej gazetki przeprowadza tam wywiady z zaproszonymi gośćmi.

Brudno wszędzie..., śmieci wszędzie... Co to będzie ? Co to będzie? Młodzieżowy Klub Przyrodniczy „Blżej natury”, który działa przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Bystrzycy Kłodzkiej zorganizował konkurs plastyczny pt. „Ginąca planeta”, ukazujący negatywny wpływ człowieka na przyrodę. Uczniowie mogli obejrzeć prace na wystawie w pracowni plastycznej.

Koncerty przy fontannie. Wielu muzyków grających w młodzieżowych zespołach wiedzę i umiejętności zdobywa samemu. Dla nich właśnie Klub Muzyczny Szekla działający przy Miejskim Domu Kultury w Żyrardowie zorganizował warsztaty. Pod okiem profesjonalistów mogli rozwinąć swoje zdolności muzyczne i wokalne. Następnie odbyły się koncerty, na których młodzi muzycy zaprezentowali się przed szerszą publicznością, wykorzystując nowe umiejętności. Występy zostały nagrane, stworzono także pokoncertową wystawę fotograficzną.

Więcej ciekawych przykładów znajdziecie na stronach >>> www.szkolazklasa.gazeta.pl
>>> www.pracowniaumiejetnosci.pl >>> www.pcyf.org.pl >>> www.fep.lodz.pl >>> www.youth.org.pl >>>
www.ceo.org.pl

Zarządzamy
czasem i przestrzenią
> **Jak** planować, aby się nie **zgubić.**

Analiza SWOT czyli oceniamy nasz >>> projekt

Zanim przystąpicie do realizacji projektu powinniście ocenić, jakie są szanse na jego realizację. Jak to zrobić? Możecie wykorzystać narzędzie zwane **analizą SWOT**. SWOT to skrót od:

- Strengths, czyli mocne strony projektu – ich wypisanie pozwoli na lepsze wykorzystanie sprzyjających warunków.
- Weaknesses, czyli słabe strony projektu – powinniście zastanowić się, w jaki sposób zamienić słabości w mocne strony. Czy można?
- Opportunities, czyli możliwości, jakie stwarza wasz projekt – pomyślcie, co zyskacie dzięki realizacji waszego pomysłu, co się zmieni w rzeczywistości szkolnej, lokalnej.
- Threats, czyli niebezpieczeństwa, jakie na was czekają podczas realizacji projektu – warto już na samym początku przewidzieć wszystkie zagrożenia i zastanowić się, jak im zapobiec, lub jak im stawić czoło.

Analizę SWOT powinniście przeprowadzić w waszym zespole projektowym. Pamiętajcie, że im więcej osób będzie w niej uczestniczyło, tym więcej pomysłów uda się wam zgromadzić. Podzielcie kartkę papieru na cztery części i na zasadzie burzy mózgów wypiszcie kolejno: mocne strony projektu, słabe strony, szanse i zagrożenia. Waszym kolejnym zadaniem będzie znalezienie sposobu na zamianę słabości na mocne strony oraz na uniknięcie zagrożeń.

S	W
O	T

Jak gospodarować **CZASEM**, aby go nigdy **nie**

>>> zabrakło

- ❶ Prowadźcie kalendarz waszych działań – cały projekt rozpiszcie na pojedyncze zadania.
 - Łatwiej będzie wam wykonać zaplanowane czynności.
 - Plan działań umieszczony w widocznym miejscu będzie was mobilizował do działania.
 - Będziecie w stanie kontrolować postępy w realizacji projektu – unikniecie dzięki temu sytuacji, w której wiele zadań zostaje „na ostatnią chwilę”.
- ❷ Planując wasze działania bądźcie elastyczni – nie uda się wam przewidzieć wszystkiego.
 - Pamiętajcie o prawie Murphy’ego, które mówi, że „każda sprawa zajmuje więcej czasu niż myślisz!”
 - Zaplanujcie trochę tzw. rezerwowego czasu i starajcie się zachować spokój w razie nieprzewidzianych wydarzeń.
- ❸ Określcie i odpowiednio zaznaczcie (np. A, B, C) te zadania, które są:
 - bardzo ważne – do wykonania w pierwszej kolejności
 - ważne – można poprosić innych o ich wykonanie
 - mniej ważne – zastanówcie się, czy warto poświęcać im czas
- ❹ W określonym czasie wykonujcie tylko jedno ważne zadanie – unikajcie robienia kilku rzeczy jednocześnie.
- ❺ Najwięcej uwagi poświęcajcie sprawom najważniejszym.
 - Unikajcie niepotrzebnego skupiania się na wcześniejszych porażkach i myślenia o tym co się może nie udać.
- ❻ Większe zadania realizujcie etapami.
 - Wyobraźcie sobie, że musicie zjeść słonia. Wydaje wam się to niemożliwe? To spróbujcie go sobie podzielić na kawałki – to już jest bardziej realne.
 - Pamiętajcie, że nie musicie zrobić wszystkiego w ciągu jednego dnia.
- ❼ Codziennie wygospodarujcie sobie trochę czasu dla siebie.
 - Nie obciążajcie się nadmiernie obowiązkami – przemęczenie skutkuje złym samopoczuciem a „zły nastrój, to złe myślenie”.

Tygodniowy plan działania – wasz **osobisty** >>> **planer**

Godziny	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
6:00 – 7:00							
7:00 – 8:00							
8:00 – 9:00							
9:00 – 10:00							
10:00 – 11:00							
11:00 – 12:00							
12:00 – 13:00							
13:00 – 14:00							
14:00 – 15:00							
15:00 – 16:00							
16:00 – 17:00							
17:00 – 18:00							
18:00 – 19:00							
19:00 – 20:00							
20:00 – 21:00							
21:00 – 22:00							

Tygodniowy plan działania – wasz **osobisty**

>>> **planer**

Godziny	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
6:00 – 7:00							
7:00 – 8:00							
8:00 – 9:00							
9:00 – 10:00							
10:00 – 11:00							
11:00 – 12:00							
12:00 – 13:00							
13:00 – 14:00							
14:00 – 15:00							
15:00 – 16:00							
16:00 – 17:00							
17:00 – 18:00							
18:00 – 19:00							
19:00 – 20:00							
20:00 – 21:00							
21:00 – 22:00							

Tygodniowy plan działania – wasz **osobisty**

>>> **planer**

Godziny	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
6:00 – 7:00							
7:00 – 8:00							
8:00 – 9:00							
9:00 – 10:00							
10:00 – 11:00							
11:00 – 12:00							
12:00 – 13:00							
13:00 – 14:00							
14:00 – 15:00							
15:00 – 16:00							
16:00 – 17:00							
17:00 – 18:00							
18:00 – 19:00							
19:00 – 20:00							
20:00 – 21:00							
21:00 – 22:00							

Tygodniowy plan działania – wasz **osobisty**

>>> **planer**

Godziny	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
6:00 – 7:00							
7:00 – 8:00							
8:00 – 9:00							
9:00 – 10:00							
10:00 – 11:00							
11:00 – 12:00							
12:00 – 13:00							
13:00 – 14:00							
14:00 – 15:00							
15:00 – 16:00							
16:00 – 17:00							
17:00 – 18:00							
18:00 – 19:00							
19:00 – 20:00							
20:00 – 21:00							
21:00 – 22:00							

16 X – 19 XI 2006

Harmonogram projektu **W**

>>> naszej szkole

Tytuł projektu:

Czas realizacji: od: do

Cele projektu:

	Zadanie (krótki opis)	Kiedy? Jak? Kto je zrealizuje?	Czy zostało zrealizowane?
Tydzień 1			
Tydzień 2			
Tydzień 3			
Tydzień 4			
Tydzień 5			
Tydzień 6			

20 XI 2006 – 7 I 2007

Harmonogram projektu **W**

>>> naszej gminie/naszym regionie

Tytuł projektu:

Czas realizacji: od: do

Cele projektu:

	Zadanie (krótki opis)	Kiedy? Jak? Kto je zrealizuje?	Czy zostało zrealizowane?
Tydzień 1			
Tydzień 2			
Tydzień 3			
Tydzień 4			
Tydzień 5			
Tydzień 6			

8 I – 18 II 2007

Harmonogram projektu **W**

>>> naszym kraju

Tytuł projektu:

Czas realizacji: od: do

Cele projektu:

	Zadanie (krótki opis)	Kiedy? Jak? Kto je zrealizuje?	Czy zostało zrealizowane?
Tydzień 1			
Tydzień 2			
Tydzień 3			
Tydzień 4			
Tydzień 5			
Tydzień 6			

19 II – 1 IV 2007

Harmonogram projektu **W**

>>> Europe

Tytuł projektu:

Czas realizacji: od: do

Cele projektu:

	Zadanie (krótki opis)	Kiedy? Jak? Kto je zrealizuje?	Czy zostało zrealizowane?
Tydzień 1			
Tydzień 2			
Tydzień 3			
Tydzień 4			
Tydzień 5			
Tydzień 6			

Realizacja projektu wiąże się z dodatkową pracą po lekcjach, a także ze współpracą z innymi osobami. Niektóre zadania są czasochłonne, często będą wymagały wizyty w urzędzie czy przeprowadzenia wywiadu z dorosłą osobą. Podczas pracy w grupie może dochodzić między wami do napięć, małych konfliktów. Oczywiście, możecie mieć wpływ na to, jak będzie przebiegała wasza wspólna praca – oto kilka wskazówek, które przydadzą się wam podczas realizacji projektu.

ZESPÓŁ

- 1 Ustalcie w grupie zasady współpracy tak, aby wasze działania z jednej strony były sprawne, a z drugiej – sprawiały wam przyjemność (w ramce poniżej znajdziecie kilka wskazówek, jak to zrobić).
- 2 Wybierzcie lidera grupy.

Na dużym arkuszu papieru zapiszcie pionowo słowo ZASADY (zamiast wyrazu ZASADY możecie wpisać inne słowo). Teraz każdy może zaproponować, wykorzystując litery z tego słowa, zasadę, która jego zdaniem powinna obowiązywać w grupie podczas realizacji projektu.

Propozycje zapisujcie na arkuszu, wykorzystując słowo ZASADY jak hasło w krzyżówce. Litery z wyrazu ZASADY mogą się znajdować na początku, na końcu lub w środku zaproponowanych przez was wyrazów (np. słowo SZACUNEK zapiszcie następująco: „SZ” przed „A” w słowie ZASADY i „CUNEK” po tej literze).

Jeśli pojawi się jakieś słowo, którego nie można wpisać przy wyrazie ZASADY zapiszcie je z boku kartki. Kiedy już ustalicie listę zasad porozmawiajcie o tym, dlaczego wybraliście właśnie te zasady, upewniając się, że wszyscy rozumieją je tak samo. Powinny one obowiązywać podczas realizacji całego projektu – będzie to swego rodzaju kontrakt, który wszyscy powinni podpisać. Stworzony przez was zbiór zasad zawieście w widocznym miejscu, np. tam, gdzie spotykacie się podczas pracy nad projektem.

PLANOWANIE DZIAŁAŃ I PODZIAŁ PRACY

- ⑦ Wspólnie planujcie zadania, które będziecie wykonywać podczas realizacji projektu.
- ② Pracę i obowiązki rozdzielajcie sprawiedliwie i zgodnie z waszymi predyspozycjami.
- ③ Ustalcie kolejność wykonywania zaplanowanych działań – opracujcie harmonogram.
- ④ Zadania wykonujcie w zaplanowanym czasie – opóźnienia zatką pracę całej grupy i mogą spowodować, że nie zdążycie zrealizować projektu.

GROMADZENIE INFORMACJI I REALIZACJA ZAPLANOWANYCH DZIAŁAŃ

- ⑦ Zawsze pamiętajcie o celu waszego projektu (sprawdzajcie, czy wasze działania są zgodne z tym celem).
- ② Podczas zbierania, selekcjonowania i opracowywania informacji zwracajcie uwagę na ich przydatność, ważność i oryginalność. Korzystajcie tylko z wiarygodnych źródeł.
- ③ Wybierzcie osoby, które zajmą się zbieraniem dokumentacji i kompletowaniem teczek dokumentacyjnej.
- ④ Starajcie się dotrzeć do jak największej liczby źródeł informacji na dany temat.
- ⑤ Korzystajcie z konsultacji z nauczycielem – pozwolą wam one rozwiązać wątpliwości i upewnić się o słuszności waszych działań.
- ⑥ Dobrze przygotowujcie się do wszystkich czekających was rozmów; sprawdźcie adresy i godziny otwarcia urzędów, muzeów, bibliotek, itp., przygotujcie notatki, zbierajcie wycinki, nagrywajcie wywiady, rozmowy, itp.
- ⑦ Szukajcie sojuszników, którzy rzeczywiście mogą wam pomóc – zastanówcie się, jakie instytucje publiczne i prywatne mogą wesprzeć wasze działania.
- ⑧ Postarajcie się o kontakt z lokalną prasą.

PAMIĘTAJcie >>> mierzcie siły na zamiary >>> nie bierzcie na siebie zbyt dużo >>> korzystajcie z tego, co najlepsze >>> nie bójcie się prosić o pomoc innych >>> bądźcie otwarci na zmiany >>> istnieje więcej niż jedna metoda działania >>> nie zniechęcajcie się

Działać efektywnie

>>> Co to **znaczy?**

Gromadzimy informacje przydatne podczas realizacji

>>> projektu

Jakich informacji potrzebujemy?	Gdzie możemy znaleźć potrzebne informacje?	Kto będzie odpowiedzialny za ich zgromadzenie?	Do kiedy musimy zgromadzić informacje?

Kilka zasad skutecznego

>>> porozumiewania się

Podczas realizacji waszych projektów częściej niż zwykle będziecie kontaktowali się z ludźmi należącymi do różnych grup społecznych, pełniącymi różne funkcje w lokalnej społeczności. Będą to wasi rówieśnicy, ale także osoby od was starsze – wasi rodzice, pracownicy różnych instytucji publicznych czy też przedstawiciele różnych grup zawodowych. Z pewnością łatwiej wam będzie uzyskać dostęp do potrzebnych materiałów i informacji oraz zachęcić innych do udziału w różnych działaniach, jeśli wasz kontakt z innymi będzie przyjemny dla obu stron. Poznając oraz przestrzegając kilku podstawowych zasad skutecznego porozumiewania się bez problemu nawiążecie i utrzymacie dobry kontakt.

JAK ZROBIĆ I PODTRZYMAĆ DOBRE WRAŻENIE?

O tym, jakie wrażenie wywołacie u osoby, z którą rozmawiacie decyduje pierwszych jedenaście sekund. Często nawet nie zdążyście się w tym czasie odezwać a w głowie osoby, z którą nawiązaliście kontakt, pojawiają się już pierwsze informacje na wasz temat. Skąd się biorą? Przede wszystkim z obserwacji waszej mowy ciała: sposobu, w jaki otworzyliście drzwi (czy zrobiliście to zdecydowanie, czy też niepewnie, czy zapukaliście, itp.), tonu waszego głosu przy powitaniu, waszej postawy ciała (czy byliście zgarbieni, wyprostowani, itd.), sposobu, w jaki nawiązujecie kontakt wzrokowy (czy patrzycie prosto w oczy, czy spuszczaście wzrok, itp.). Według naukowców tylko 7 % informacji przekazujemy przy wykorzystaniu słów, 38 % pochodzi ze sposobu mówienia (ton, tempo i intonacja głosu), pozostałe 55% informacji przekazywane jest właśnie przez nasze ciało.

KIEDY KONTAKTUJECIE SIĘ Z INNYMI LUDŹMI

- **Uśmiechajcie się** – ludzie uśmiechnięci wysyłają sygnał, że są przyjaźnie nastawieni i chętnie nawiążą kontakt.
- **Zadbajcie o odpowiedni ubiór** – powinien on być dobrany w zależności od sytuacji. Nie oznacza to, że musicie zawsze występować w garniturze lub eleganckim kostiumie, choć jest to odpowiedni strój, jeśli wybieracie się na spotkanie z miejscowymi władzami samorządowymi. Ważne jest też, byście czuli się swobodnie i wygodnie.
- **Nawiązujcie kontakt wzrokowy ze swoim rozmówcą** – osoby unikające patrzenia w oczy odbierane są często jako nieszczerze i niezainteresowane rozmówcą. Unikajcie jednak natarczywego wpatrywania się – to z kolei może budzić u tej drugiej osoby poczucie zagrożenia.

- **Zawsze przedstawiajcie się i wyjaśniajcie cel waszej wizyty** – starajcie się cały czas pamiętać o celu rozmowy, nie odbiegajcie od tematu. Warto zapisać sobie w punktach najważniejsze kwestie i do nich wracać podczas rozmowy.
- **Mówcie spokojnie, używając zrozumiałego języka** – powinien on być dopasowany do grupy, z którą się komunikujecie. Uważajcie zwłaszcza na szkolny żargon, zrozumiały dla waszych rówieśników, natomiast nie zawsze stosowny podczas rozmowy z osobami starszymi. Jego używanie w takich sytuacjach może prowadzić do nieporozumień oraz poważnie utrudnić kontakt.
- **Każdą rozmowę starajcie się zakończyć uprzejmie** – podziękujcie za uzyskane informacje. Jeśli nie udało wam się załatwić sprawy, z którą przyszliście, podziękujcie za poświęcony wam czas, być może nawiązany kontakt można będzie wykorzystać w przyszłości.

PODCZAS KAŻDEJ ROZMOWY TELEFONICZNEJ WARTO PAMIĘTAĆ O KILKU ZASADACH

Może się zdarzyć, że część spraw związanych z projektem będziecie załatwiać podczas rozmowy przez telefon.

- Przed rozpoczęciem rozmowy upewnij się, że wiesz, z kim chcesz rozmawiać.
- Przedstaw się i powiedz, w jakiej sprawie dzwonisz.
- Każdą rozmowę starajcie się zakończyć uprzejmie – podziękujcie za uzyskane informacje. Jeśli nie udało wam się załatwić sprawy, z którą przyszliście, podziękujcie za poświęcony wam czas, być może nawiązany kontakt można będzie wykorzystać w przyszłości.
- Jeśli nie znasz nazwiska osoby, do której chciałbyś się zwrócić w danej sprawie, powinniście umieć dokładnie opisać sprawę, w której dzwonisz oraz własne oczekiwania.
- Przed rozmową przygotuj sobie kartkę i długopis, żeby móc zapisać ważniejsze informacje, warto też zapisać sobie dane osoby, z którą rozmawialiście. Łatwiej wam będzie w razie potrzeby uzyskać od niej ponowną pomoc i nie będziecie musieli wprowadzać w sprawę następnej osoby.
- Przygotuj sobie krótką wypowiedź na wypadek, gdyby włączyła się automatyczna sekretarka.

Nieco więcej o ankiecie, wywiadzie

>>> obserwacji...

WYWIAD

Ta metoda badawcza polega na przeprowadzeniu rozmowy z osobą, która dostarczy nam poszukiwanych informacji. Ten bezpośredni kontakt tylko pozornie przypomina towarzyską pogawędkę. Wywiad powinien być przeprowadzony zgodnie z wcześniej przygotowaną listą pytań, a osoba go przeprowadzająca ma za zadanie zdobycie ważnych informacji.

Podczas wywiadu można zgromadzić wiele cennych informacji, poczynając od tych, które dotyczą samego rozmówcy, zwanego respondentem (jaki jest, co ceni i uznaje za ważne, jak postrzega świat wokół siebie, jakie ma umiejętności, jakie emocje wyraża, itp.) lub wyznawanych przez niego wartości (sposób widzenia świata i siebie, umiejętności i zdolności, emocje), przez fakty dotyczące zdarzeń aktualnych bądź takich, które wystąpiły w przeszłości aż do informacji dotyczących stosunku jednostki do zdarzeń i zjawisk (czyli co respondent sądzi o danym wydarzeniu, zjawisku, itp.).

RODZAJE WYWIADÓW >>> wywiad ustny (swobodny) i pisemny (ankieta, kwestionariusz) >>> wywiad skategoryzowany (gdy respondent odpowiada na pytania zadawane przez badacza) oraz wywiad nieskategoryzowany, prowadzony w sposób swobodny, który służy zebraniu informacji ukazujących okoliczności kształtowania się określonych opinii i postaw (danych jakościowych) niż uzyskaniu danych porównywalnych (ilościowych) >>> wywiad jawny i ukryty >>> wywiad indywidualny (prowadzony z jedną osobą) i zbiorowy (prowadzony z większą ilością respondentów przy ich jednoczesnym uczestnictwie) >>> wywiad panelowy

Podczas realizacji waszych projektów niejednokrotnie będziecie musieli przeprowadzić wywiad z dorosłym. Oto przykład kwestionariusza wywiadu, który pomóc ma w rozpoznaniu potrzeb mieszkańców.

Data wywiadu:

Imię i nazwisko osoby przeprowadzającej wywiad:

1. Jakie problemy społeczne Pana zdaniem występują w naszej miejscowości?
2. Które z nich powinny być rozwiązane w najbliższym czasie? Dlaczego właśnie te problemy?
3. Czy mógłby Pan wymienić osoby/instytucje, które powinny zająć się rozwiązaniem tych problemów?
4. Czy już zrobiono coś w kierunku rozwiązania tych problemów? Kto się tym zajął?
5. Co Pana zdaniem nastąpi, jeśli te problemy nie zostaną rozwiązane?
6. Kogo w sposób bezpośredni te problemy dotyczą?
7. Jak, Pana zdaniem, mogłyby być rozwiązane te problemy?
8. Czy rozwiązanie tych problemów wpłynęłoby na rozwój naszego miasta? W jaki sposób?
9. Z kim jeszcze powinienem porozmawiać na ten temat? Gdzie szukać dodatkowych informacji?

ANKIETA

To metoda podobna do wywiadu, z tą tylko różnicą, że pytania prezentowane są w formie pisemnej a respondent odpowiada sam, bez pośrednictwa osoby, która mu je czyta i notuje odpowiedzi. Z jednej strony oszczędza to czas i wysiłek badacza, z drugiej jednak – zmusza do niezwykle starannego przygotowania arkusza pytań i odpowiedzi, czyli kwestionariusza. Ankietą nazywamy taki zestaw pytań, na które badani są w stanie udzielić swobodnej odpowiedzi lub dokonać wyboru jednej z podanych odpowiedzi. Ankieta jest niezastąpiona wtedy, gdy chcemy lub musimy stosunkowo szybko zebrać interesujące nas dane. Wszyscy ankietowani otrzymują ten sam zestaw pytań, z identycznymi regułami odpowiedzi. Ułatwia to zgromadzenie i porównywanie wielu danych oraz sformułowanie uogólnień dotyczących większych grup.

Przykład ankiety pochodzi ze strony poświęconej działaniom ekologicznym – <http://www.ekologia.ck.prv.pl/ankieta.php>. Może przyda się podczas realizacji waszego projektu poświęconego ochronie środowiska? Przyjrzyjcie się pytaniom, stawianym w ankiecie, może zainspirują was i przygotujecie własny kwestionariusz poświęcony ekologii w waszym otoczeniu?

1. Czy znasz formy ochrony przyrody w regionie świętokrzyskim?

Tak Nie

2. Czy uważasz, że zakłady przemysłowe mają odpowiednie zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami środowiska?

Tak Nie

3. Czy jesteś zadowolony/a z jakości wody pitnej?

Tak Nie

4. Czy jesteś zadowolony/a z zagospodarowania odpadami w regionie świętokrzyskim?

Tak Nie

5. Czy segregujesz śmieci?

Tak Nie Czasem

I czy według Ciebie jest dostateczna ilość pojemników przeznaczonych na segregację śmieci?

Tak Nie

6. Czy według Ciebie jest dostateczna ilość terenów, obszarów zielonych w okolicy Twojego zamieszkania ?

Tak Nie

7. Co chciałbyś/chciałabyś zmienić w związku z ochroną środowiska w naszym regionie?

☐ więcej koszy na śmieci i pojemników na segregację

☐ więcej terenów zielonych

☐ więcej oczyszczalni ścieków

8. Jakie działania podejmujesz , aby przyczynić się do ochrony środowiska?

☐ nie zaśmiecam/ nie niszczę środowiska

☐ segreguję śmieci

☐ edukacja proekologiczna

☐ sadzę drzewka i rośliny

9. Czy bierzesz udział w imprezach propagujących ideę ochrony środowiska?

Tak Nie

ANKIETA C.D.

10. Jak według Ciebie człowiek może przyczynić się do niszczenia środowiska?

- ☐ składowanie odpadów- degradacja środowiska
- ☐ zanieczyszczanie środowiska przez spaliny samochodowe
- ☐ zanieczyszczanie wód
- ☐ niszczenie warstwy ozonowej
- ☐ wycinanie lasów
- ☐ wypalanie traw

11. Czy w Twojej szkole przekazywana jest dostateczna ilość informacji na temat ochrony środowiska?

Tak Nie

12. Czy w okolicy Twojej szkoły jest dostateczna ilość zieleni?

Tak Nie

13. Czy w Twojej szkole organizowane są imprezy propagujące ideę ochrony środowiska (np. Dni ziemi, dzień bez papierosa itd.)?

Tak Nie

14. Czy w Twojej szkole podejmowane są jakiegokolwiek działania aby chronić przyrodę (powietrze, glebę,

KSIĄŻKA RAPORTOWA (CHRONOGRAFICZNA)

Metoda ta polega na zapisywaniu (przez określony czas) wydarzeń w książce raportowej. Na przykład, jeśli grupa uczniów prowadzi przez tydzień raport chronograficzny (notując m. in. te momenty, kiedy odrabia lekcje czy przygotowuje się do zajęć), otrzymamy wartościowe źródło informacji, ile czasu spędzą oni na nauce w domu. Raporty prowadzone według wspólnych zasad po jakimś czasie porównuje się i analizuje, biorąc pod uwagę takie zmienne jak klasa lub zdolności. Taki rodzaj dokumentacji może ułatwić monitorowanie procesu realizacji projektu.

EKSPERYMENT

To metoda badawcza, która polega na badaniu zjawisk wywołanych w kontrolowanych warunkach. Eksperymenty wykonuje się, aby potwierdzić lub obalić konkretną teorię. Teoria ta, z jednej strony określa ściśle warunki eksperymentu, z drugiej – decyduje o tym, co w danym eksperymencie jest właściwą obserwacją, a co tylko nieistotnym zakłóceniem. To dzięki świadomym eksperymentom i bezpośredniej obserwacji zjawisk zachodzących naturalnie (eksperyment naturalny) rozwijają się nauki przyrodnicze.

OBSERWACJA

To jeden z lepszych sposobów na bezpośrednie poznanie otoczenia. Obserwacja powinna mieć zawsze wyraźnie określony cel, wynikający z potrzeby zdobycia informacji na jakiś konkretny temat. Nasza obserwacja nie może mieć charakteru przypadkowego – powinna być prowadzona systematycznie (zachowania lub zjawiska należy śledzić w sposób ciągły lub z przerwami o ściśle określonej częstotliwości) oraz gwarantować neutralność obserwatora (nie ma on wpływu na przebieg zjawisk i zdarzeń). Zanim przystąpimy do obserwacji powinniśmy sobie odpowiedzieć na pytania: *Co badamy?* (przedmiot naszej obserwacji) i *Po co badamy?* (cel obserwacji).

RODZAJE OBSERWACJI >>> obserwacja pośrednia (badacz opiera się na danych już dostępnych np. w pamiętnikach, dziennikach, prasie) i bezpośrednia (badacz samodzielnie gromadzi dane) >>> obserwacja kontrolowana (prowadzona przy pomocy ściśle określonych narzędzi systematyzujących np. schematów, norm, kwestionariuszy) i obserwacja niekontrolowana (prowadzona swobodnie, stosownie do każdego przypadku) >>> obserwacja jawna (respondenci wiedzą, że uczestniczą w badaniu socjologicznym) i ukryta (respondenci nie wiedzą o przeprowadzonym badaniu) >>> obserwacja uczestnicząca, która polega na wejściu badacza w określone środowisko (na czas badań) i obserwowaniu danej zbiorowości od wewnątrz tj. jako jeden z jej członków

Zanim przystąpicie do obserwacji przygotujcie własną kartę obserwacji. Wcześniej ustalone obszary i przedmiot obserwacji nie tylko pomogą wam uporządkować dane ale także zorganizować w czasie cały proces obserwacji. Oto przykład takiej karty – jest to fragment kwestionariusza wykorzystywanego w ramach programu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka „Obserwator Sądu” (Courtwatch) http://www.hfhrpol.waw.pl/index.html?http://www.hfhrpol.waw.pl/index_pliki/court.html

Kwestionariusz obserwacyjny (fragmenty)

Opis gmachu Sądu: gdzie mieści się budynek Sądu, jakie instytucje mieszczą się w tym budynku, czy tylko np. sąd rejonowy, czy także sąd okręgowy, krótki opis wyglądu budynku z zewnątrz, czy wejście jest przystosowane dla niepełnosprawnych, proszę dołączyć zdjęcie widoku sądu

Przed salą rozpraw: co się dzieje przed salą rozpraw, kto z kim rozmawia, czy są ławki, na których oczekujący mogą usiąść

Czas rozpoczęcia rozprawy: czy pierwsza oraz kolejne rozprawy zaczęły się punktualnie, ile było opóźnień i z jakiego powodu, jeżeli spóźniła się któraś z wezwanych stron bądź pełnomocnicy, świadkowie, biegli – jaka była reakcja sądu

Sposób protokolowania rozprawy: czy protokolant/ka protokołował/a ręcznie, na maszynie czy na komputerze (czy sąd widzi monitor), czy przebieg rozprawy zapisany został na taśmie, czy przewodniczący składu dyktował, czy dyktando sędziego oddawało przebieg rozprawy, czy wokół protokolowania były w czasie poszczególnych spraw jakieś spory, czy któraś ze stron lub uczestników składała oświadczenia do protokołu lub wносиła o sprostowanie protokołu

Kultura rozprawy: czy sędzia „panuje” nad przebiegiem rozprawy i zachowaniami obrońców/pełnomocników i stron, czy jest „gospodarzem” rozprawy, proszę zanotować charakterystyczne zwroty czy wypowiedzi sędziego, czy sędzia sprawia wrażenie, że przeczytał akta sprawy, jak zareagował na obserwatora, czy coś zmieniło się w jego zachowaniu

Cały świat

powinien poznać nasz **projekt**

Jak przygotować ciekawą prezentację

>>> multimedialną

Na dobrą prezentację ma wpływ kilka różnych czynników. Najważniejsze z nich to zarządzanie czasem, utrzymywanie uwagi audytorium, indywidualne podejście osoby prezentującej oraz praktyka.

ZARZĄDZANIE CZASEM

- Prezentacja nie powinna być ani zbyt długa ani zbyt krótka.
- Sprawdź wcześniej, ile czasu będziesz mieć czasu na prezentację.
- Przygotuj scenariusza prezentacji – na jeden slajd zarezerwuj od jednej do półtorej minuty.
- Pamiętaj, że podczas prezentacji mogą pojawić się pytania – na niektóre z nich trudno będzie ci odpowiedzieć w wyczerpujący sposób i jednocześnie nie przekroczyć założonego czasu. Dlatego możesz przed rozpoczęciem prezentacji zaznaczyć, że czas na zadawanie pytań będzie po zakończeniu prezentacji. Z drugiej strony zadawanie pytań w trakcie prezentacji czyni ją często ciekawszą, angażuje publiczność i nieraz warto podjąć takie wyzwanie.

UTRZYMANIE UWAGI

Naukowcy udowodnili, że poziom uwagi słuchaczy zmienia się w trakcie prezentacji. Z reguły na początku zainteresowanie jest wysokie a po około 10 minutach maleje. Osoba prezentująca musi zdawać sobie sprawę z tego, że uwaga publiczności będzie się stopniowo obniżać i musi umieć „przywołać ją” z powrotem. Oto kilka sposobów na utrzymanie zainteresowania i uwagi:

- Przygotuj scenariusz, w którym zaplanujesz i zaznaczysz momenty i elementy przywracające uwagę publiczności.
- Podczas prezentacji trwających dłużej niż 20 minut powtarzaj kluczowe słowa czy zdania, używając frazy „pozwolę sobie teraz podsumować to, co dotychczas powiedziałam/–em”.
- W swojej prezentacji zamieść jakiś nietypowy i zaskakujący element graficzny – może to być zdjęcie, rysunek, zapisane wyróżniającą się czcionką hasło, itp.).
- Prezentację zakończ wtedy, gdy uwaga publiczności jest na wysokim poziomie.
- Każdą prezentację kończ mocnym akcentem – stwierdzeniem lub pytaniem, które pozostanie w głowach widzów dłużej niż zwykle „to by było wszystko, dziękuję”.

INDYWIDUALNE PODEJŚCIE

Osobiste cechy osoby prezentującej mają znaczący wpływ na to, jak prezentacja zostanie odebrana przez widownię. Gesty, głos, kontakt wzrokowy i oddychanie to główne czynniki wpływające na odbiór prezentacji.

- Używaj gestów, by zaakcentować czy podkreślić jakąś kwestię. Pamiętaj jednak, by nie nadużywać jednego gestu, bo może to znużyć odbiorców.
- Mów głośno, ale nie krzycz – wszyscy, także ci z ostatnich rzędów powinni słyszeć, co do nich mówisz.
- Unikaj jednostajnego, monotonnego mówienia, które zwykle usypia widownię.
- Moduluj odpowiednio głos. Możesz mówić – w zależności od tego, czego dotyczy twoja wypowiedź – głosem niższym lub wyższym, nieco wolniej i wyraźniej, by podkreślić pewne kwestie.
- Tak często, jak tylko się da, utrzymuj kontakt wzrokowy z publicznością – w ten sposób wzbudzisz jej zainteresowanie oraz przekonasz ją, że wiesz, o czym mówisz.
- Nie wbijaj wzroku w podłogę, bo sygnalizujesz w ten sposób, że się czegoś obawiasz, nie patrz też wysoko ponad głowami słuchaczy, bo odniosą wrażenie, że są niepotrzebni.
- Mów wprost do swoich słuchaczy i przenoś wzrok z jednej osoby na drugą, postaraj się „obdarzyć” spojrzeniem wiele osób na sali.
- Zerkanie na ekran, na którym wyświetlana jest twoja prezentacja jest konieczne, ale rób to tylko po to, by upewnić się, iż podążasz za scenariuszem prezentacji.

PRAKTYKA CZYLI „TRENING CZYNI MISTRZA”

Publiczne wystąpienia przed większą grupą osób sprawiają na początku pewną trudność. Trema czy zdenerwowanie mogą popsuć najlepszą prezentację.

- Przećwicz swoje wystąpienie „na sucho” przed lustrem lub zaprezentuj komuś, kto może odegrać przed tobą publiczność.
- Przygotuj się do wystąpienia – jeśli będziesz wiedzieć, co i w jaki sposób chcesz przekazać, łatwiej poradzisz sobie ze zdenerwowaniem.
- Myśl pozytywnie – pamiętaj, że publiczność zebrała się po to, by cię posłuchać i dowiedzieć się czegoś nowego, a nie po to, by przytąpać cię na wpadce podczas prezentacji.
- Im częściej będziesz ćwiczyć publiczne wystąpienia, tym lepiej będziesz czuć się podczas prezentacji. Jeśli tylko masz okazję – ćwicz!

Przygotowując prezentację multimedialną pamiętaj o kilku podstawowych zasadach.

- 11 Postaw na prostotę – przygotowane przez ciebie materiały powinny być zrozumiałe dla odbiorcy.
 - Tabele i wykresy – mogą być pomocne w przekazaniu pewnych danych np. liczbowych. Wykresy zdecydowanie lepiej obrazują dane niż tabele, lecz jeśli danych jest bardzo dużo i są skomplikowane np. przy prezentowaniu wyników finansowych, czasem należy je przedstawić w tabeli.
 - Zdjęcia i rysunki – nie tylko w prosty i dosłowny sposób zobrazują to, o czym mówisz ale także przyciągną uwagę publiczności. Nie możesz jednak przesadzić z ich liczbą – nie pozwól, aby publiczność skupiła się na oglądaniu rysunków i zdjęć, zamiast na twoim wystąpieniu i tym, co masz do przekazania.
 - Inne „ozdobniki” – postaraj się nie stosować jednego z gotowych wzorów tła dostępnych w programie Power Point, są one znane i mogą być nużące. Warto wysilić się nieco i zaprojektować własne tło lub umieścić w tle własne zdjęcie – z pewnością przykuje to uwagę odbiorców.
- 12 Używaj minimalnej ilości tekstu – odbiorcy powinni skupiać się na słuchaniu ciebie, nie na czytaniu wyświetlanego tekstu.
 - Stosuj zasadę: 6 – 8 linijek tekstu na stronie, 4 – 6 słów w linijce.
 - Wyświetlaj tylko istotne frazy, tzw. „słowa kluczowe”, objaśniając je podczas swojej wypowiedzi.
- 13 Stosuj duże czcionki – informacje muszą być czytelne dla odbiorców.
 - Stosowany zwykle w pracach pisemnych rozmiar czcionki (tzw. dwunastka) jest za mały, rozmiar czcionki dostosuj do ilości linijek na stronie ale nie powinien on być mniejszy niż 20.
 - Times New Roman jest czcionką bardzo popularną – nie sprawdza się jednak w prezentacjach. Bardziej czytelne są czcionki: Arial i Verdana.
- 14 Wyświetlaj tylko najważniejsze informacje.
 - Jeśli wymieniasz jakieś zagadnienia w punktach postaraj się by listy te były zrównoważone w całej prezentacji.
 - Jeśli prezentacja ma ponad 20 slajdów to warto powtórzyć parokrotnie „słowa kluczowe” lub tezę badania, które jest przedmiotem prezentacji. Powtarzane elementy zostaną łatwiej zapamiętane przez publiczność.
- 15 Używaj języka zrozumiałego dla odbiorcy.

56 Zadбай o kolory swojej prezentacji – mogą one nieść ze sobą dodatkowy przekaz.

- NIEBIESKI: stabilny, godny zaufania, spokojny
- ZIELONY: zdrowie, natura, pieniądze, przyzwolenie
- CZERWONY: agresja, zagrożenie, gorąco, zakaz

57 „Biała ściana” niedozwolona, czyli unikaj białego tła w prezentacji.

- Męczy wzrok – po paru minutach widzowie będą zmęczeni i trudno im się będzie skupić.
- Odwraca uwagę od prezentera – snop białego światła będzie przykuwał uwagę audytorium i zamiast na osobie prezentującej uwaga widzów skupiać się będzie na slajdach. Pamiętaj, że najważniejszym elementem prezentacji jesteś TY a pomoce wizualne mają ci tylko pomagać, a nie odciągać od ciebie uwagę.

58 Pamiętaj o materiałach informacyjnych.

- Przygotuj wydruk swojej prezentacji z miejscem do robienia notatek – twoi słuchacze nie będą musieli przepisywać tego, co pokazujesz na slajdach.

59 Podsumuj prezentację.

- Podsumowanie (może to być jeden końcowy slajd) powinno być zrozumiałe, proste, efektowne oraz spójne.
- Po prezentacji, zaproś swoich słuchaczy do zadawania pytań.
- Podziękuj słuchaczom za uwagę oraz podaj zainteresowanym swoje dane kontaktowe (np. e-mail).

PREZENTUJEMY NASZE DZIAŁANIA

Zachęcamy do tego, abyście już podczas planowania projektu pomyśleli o tym, w jaki sposób zaprezentujecie rezultaty waszych działań. Będziecie mogli od samego początku, zgodnie z zaplanowaną formą prezentacji, zbierać odpowiednie materiały.

Wasze sprawozdania z projektu powinny być atrakcyjne dla odbiorcy. Zaproponowane przez nas formy z pewnością nie wyczerpują nawet połowy możliwości. Nie bójcie się eksperymentować! Pamiętajcie, że indywidualny, atrakcyjny czy zaskakujący charakter waszej prezentacji (i absolutnie nie mamy tu na myśli wyłącznie prezentacji w Power Poincie!) może sprawić, że wasz projekt stanie się niepowtarzalnym wydarzeniem w życiu waszej szkoły czy miejscowości.

Prezentacja efektów waszego projektu może przybrać bardzo różną formę.

>>> **Strona internetowa.** Stwórzcie stronę internetową projektu, gdzie przedstawicie nie tylko końcowy efekt waszej pracy, ale także na bieżąco będziecie zdawać relację z realizacji projektu.

>>> **Blog.** Załóżcie blog (czyli internetowy pamiętnik) poświęcony projektowi. Może nim opiekować się cały zespół projektowy lub jedna, wyznaczona do tego celu osoba.

>>> **Gazetka internetowa.** To odpowiednik szkolnej gazetki tyle, że jest on umieszczony w internecie.

>>> **Prezentacja multimedialna.** Przygotujcie prezentację multimedialną i zamieśćcie ją w internecie.

>>> **Film.** Przygotowanie go wymaga pewnych umiejętności i dostępu do odpowiedniego sprzętu – jest to jednak jeden z bardziej efektownych sposobów prezentacji. W internecie znajdziecie wiele darmowych programów, które umożliwią wam zmontowanie krótkiego filmu na domowym komputerze. Początkującym w branży filmowej polecamy program FRAPS (dostępny na stronie http://mohaa.pl/readarticle.php?article_id=6).

>>> **Raport.** Pamiętajcie, że nawet papierowy raport z projektu nie musi być nudnym, białoczarnym dokumentem. Możecie urozmaicić go dołączając do niego np. zdjęcia, czy przykładowe prace powstałe podczas realizacji poszczególnych działań. Ważne jest tylko, byście przygotowali go samodzielnie.

UPOWSZECHNIAMY REZULTATY NASZEJ PRACY

Pamiętajcie, że efektami pracy podczas realizacji projektu warto podzielić się z innymi – niekoniecznie tylko z uczniami waszej klasy czy szkoły. Coraz bardziej powszechny dostęp do internetu umożliwia szerokie upowszechnianie wypracowanych materiałów a efekty waszych projektów mogą być wykorzystane przez waszych rówieśników z najdalszych zakątków Polski czy świata. Wystarczy tylko, że je zamieścicie w internecie a krąg odbiorców zwiększy się z kilkudziesięciu do kilkuset czy nawet kilku tysięcy osób.

- Nie pozwólcie, by materiały z realizacji waszych projektów zalegały na półkach szkolnej biblioteki – pamiętajcie o nich wybierając się z wizytą do innej szkoły np. przy okazji olimpiady przedmiotowej, zabierzcie je ze sobą i zaprezentujcie obecnym tam osobom. Możecie też zorganizować spotkanie w całości poświęcone omówieniu waszego projektu. Na spotkanie takie spróbujcie zaprosić wszystkich, którzy mogą być nim zainteresowani, nawet jeśli nie brali w nim udziału – być może zainspirujecie ich do działania.
- Spróbujcie zainteresować waszymi działaniami lokalne media: gazetę, stację radiową lub telewizyjną. Napiszcie artykuł lub przygotujcie audycję, w której przedstawicie swoje działania i wyślijcie go do lokalnej redakcji. Jeśli pomysł spodoba się dziennikarzom, to jest duże prawdopodobieństwo, że uda się wam zaistnieć w lokalnych mediach na dłużej. Zaproponujcie gazetce lokalnej kącik zatytułowany np. „Szkolne Projekty”, w którym relacjonować będziecie przebieg wszystkich waszych działań.
- Jeszcze innym pomysłem na kontakt z szeroką publicznością jest przygotowywanie tzw. newsletterów (internetowych listów) wysyłanych regularnie do zainteresowanych osób.

Zachęcamy was gorąco do przygotowywania materiałów z projektów i rozpowszechniania ich, gdyż w ten sposób inni będą mogli skorzystać z waszego doświadczenia, wiedzy i osiągnięć. Liczymy na to, że wasz zespół razem z innymi zespołami szkolnymi z całej Polski stworzy ogólnopolską sieć i bazę danych projektów, które będą źródłem inspiracji dla wszystkich zainteresowanych realizacją projektów edukacyjnych.

Internet to coraz powszechniejsze źródło informacji – możecie tam znaleźć prawie wszystko, od encyklopedycznych wiadomości na wybrany temat, poprzez bieżące artykuły, analizy, badania aż do użytecznych narzędzi. Podczas realizacji programu **Orange dla Ziemi** zaglądajcie na strony internetowe – w tym miejscu polecamy kilka wybranych, polskich i zagranicznych adresów.

Strony na których znajdziecie wiele przydatnych informacji, narzędzi, technologii, itp.

www.beyondborders.net strona upowszechniająca dialog między różnymi kulturami; warto zaglądać do wydawanego e-magazynu poświęconego tolerancji i akceptacji różnorodności; przydatna podczas realizacji projektów o wielokulturowości

www.spotkania.org.pl strona Stowarzyszenia dla Edukacji i Kultury „Spotkania” zajmującego się edukacją interkulturową oraz promowaniem tolerancji poprzez edukację

www.idebate.org strona organizacji pozarządowej International Debate Education Association (IDEA), która promuje, organizuje międzynarodowe debaty i działania związane z dyskutowaniem, gromadzeniem argumentów, itp.; może wam się przydać podczas przygotowywania się do ogólnopolskiej debaty, ale także podczas organizowania szkolnych dyskusji i debat; na stronie tej znajdziecie wiele przydatnych materiałów edukacyjnych i narzędzi

www.pracowniaumiejetnosci.pl Pracownia Umiejętności to inicjatywa Akademii Filantropii, dzięki której projekty lokalne mogą otrzymać dotacje na realizację wymyślonych i zaplanowanych przez siebie projektów

www.e.org.pl strona Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „e” prowadzącego edukację i aktywizację młodzieży poprzez sztukę (warsztaty filmowe, fotograficzne, teatralne i dziennikarskie)

www.loc.gov więcej o edukacji przez działanie, zwłaszcza link Teachers

www.civiced.org strona Center for Civic Education poświęcona edukacji obywatelskiej

www.education-world.com/tools_templates amerykańska strona Education World Teachers Tools z mnóstwem narzędzi przydatnych podczas realizacji projektów edukacyjnych

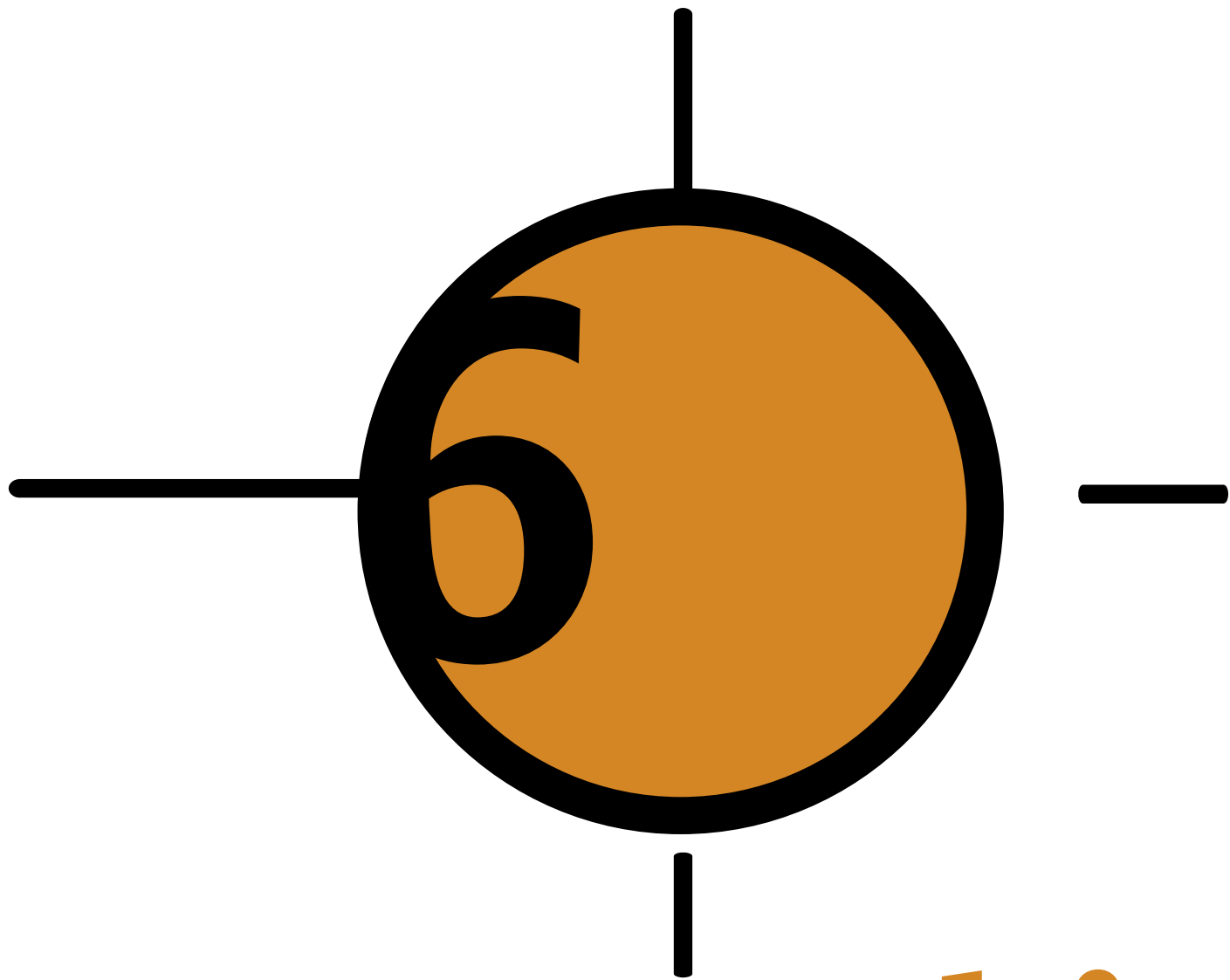
<http://office.microsoft.com/en-us/templates/default.aspx> na stronie Microsoft Online Education znajdziecie wiele przydatnych narzędzi, które wykorzystać możecie podczas przygotowywania prezentacji projektów (jak stworzyć gazetkę internetową, jak założyć blog)

http://mohaa.pl/readarticle.php?article_id=6 jeśli planujecie nakręcić film podczas realizacji waszych działań, na stronie tej znajdziecie program FRAPS

Strony organizacji prowadzących działania dla młodzieży

W Polsce istnieje wiele organizacji pozarządowych wspierających cenne i innowacyjne inicjatywy kierowane do całej społeczności lokalnej, w których realizację włączają się sami mieszkańcy. Na ich stronach znajdziecie wiele przykładów działań lokalnych – mogą stać się inspiracją waszych projektów.

www.filantropia.org.pl	Akademia Rozwoju Filantropii
www.pcyf.org.pl	Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży
www.ceo.org.pl	Centrum Edukacji Obywatelskiej
www.fep.lodz.pl	Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości
www.jsprobono.pl	J&S Pro Bono Poloniae
www.junior.org.pl	Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości
www.fww.org.pl	Fundacja Wspomagania Wsi
www.youth.org.pl	Narodowa Agencja Programu „Młodzież”
www.expedition.org.pl	Stowarzyszenie Ekspedycja w Głęb Kultury

Notatki

>>>

architekta

Notatki

Handwriting practice lines consisting of 15 horizontal dotted lines for text entry.

Notatki

Handwriting practice lines consisting of 15 horizontal dotted lines for text entry.

Notatki

Handwriting practice lines consisting of 15 horizontal dotted lines for text entry.

Notatki

Handwriting practice lines consisting of 15 horizontal dotted lines for writing notes.

Publikacja powstała w ramach programu *Orange dla Ziemi* realizowanego przez Fundację Grupy TP, Stowarzyszenie Ekspedycja w Głęb Kultury oraz Orange.

Grafika

Michał Minor

Skład

Miłosz Pytel

Zdjęcie

Anna Zachorowska - Mazurkiewicz

fundacja grupy TP

Fundacja Grupy TP wspiera ważne społecznie inicjatywy i prowadzi autorskie, ogólnopolskie programy, których celem jest pomoc najbardziej potrzebującym oraz wyrównywanie szans w dostępie do nowoczesnej edukacji. Działania te to przede wszystkim pomoc dzieciom i młodzieży (w tym osobom niepełnosprawnym) w obszarze ochrony zdrowia oraz nauczanie przy wykorzystaniu najnowszych technik komunikacji, ukierunkowane na budowę społeczeństwa informacyjnego w Polsce. Więcej o programach Fundacji na stronie www.fundacijagrupytp.pl

stowarzyszenie
ekspedycja w głęb kultury
www.expedition.org.pl

Stowarzyszenie **Ekspedycja w głęb kultury** koncentruje się na zagadnieniach komunikacji międzykulturowej i tolerancji. Powstało, aby umożliwić refleksję nad świadomością kulturową i wyuczonymi stereotypami, ale jego celem nadrzędnym jest wspieranie młodych ludzi w przygotowaniu do funkcjonowania w globalnym społeczeństwie. Przygotowujemy liderów demokratycznego i wieloetnicznego społeczeństwa, pracujemy zarówno z uczniami szkół średnich, jak i studentami, nauczycielami i dyrektorami szkół. Do tej pory w projektach Stowarzyszenia uczestniczyli obywatele Litwy, Niemiec, Polski, Rumunii, Słowacji, Ukrainy i Stanów Zjednoczonych.

Od ponad sześciu lat **Ekspedycja w głęb kultury** organizuje międzynarodowe projekty edukacyjne i spotkania młodzieży. Odbývają się one w miejscach o bogatej, często bolesnej, przeszłości, która jest wykorzystywana jako kontekst działań i dyskusji uczestników. Międzynarodowe zespoły prowadzą badania, poprzez które wspólnie odkrywają lokalną historię, kulturę i analizują relacje społeczne. Dzięki wspólnej pracy, pokonywaniu trudności komunikacyjnych, debatowaniu na trudnymi zagadnieniami związanymi z prawami człowieka i historią uczestnicy ekspedycji kończą udział z odmiennymi poglądami na demokrację i własną rolę w lokalnej społeczności.

